Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

►B **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1293/2013**

2013 m. gruodžio 11 d.

dėl aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 614/2007

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 347, 2013 12 20, p. 185)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►M1	2017 m. lapkričio 16 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2018/93	L 17	5	2018 1 23
►M2	2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1475	L 250	1	2018 10 4

pataisytas:

►C1 Klaidų ištaisymas, OL L 251, 2015 9 26, p. 18 (1293/2013)

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1293/2013

2013 m. gruodžio 11 d.

dėl aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) įsteigimo ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 614/2007

(Tekstas svarbus EEE)

I ANTRAŠTINĖ DALIS

APLINKOS IR KLIMATO POLITIKOS PROGRAMA (LIFE)

1 straipsnis

Įsteigimas

Šiuo reglamentu įsteigiama aplinkos ir klimato politikos programa, apimanti laikotarpį nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. (toliau - LIFE programa).

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

a) bandomieji projektai – projektai, kuriuos vykdant taikoma dar netaikyta arba neišbandyta technika ar metodas arba jie nebuvo taikyti ar išbandyti kitur, kuriuos vykdant gali būti užtikrinta nauda aplinkos ar klimato srityje, palyginti su esama geriausia praktika, ir kuriuos vėliau didesniu mastu galima taikyti panašiose situacijose;

b) parodomieji projektai – projektai, kuriuos vykdant praktikoje įgyvendinami, bandomi, vertinami ir skleidžiami nauji arba vykdant konkretų projektą (kaip antai geografinėmis, ekologinėmis ar socialinėmis arba ekonominėmis aplinkybėmis) nežinomi veiksmai, metodika ar principai ir kurie galėtų būti taikomi kitais atvejais panašiomis aplinkybėmis;

c) geriausios praktikos projektai – projektai, kuriuos vykdant taikoma tinkama, ekonomiškai efektyvi ir pažangiausia technika, metodai ir principai, atsižvelgiant į konkrečias projekto aplinkybes;

d) integruotieji projektai – projektai, kuriuos vykdant didelėje teritorijoje, visų pirma regioniniu, keleto regionų, nacionaliniu arba tarptautiniu mastu, įgyvendinami aplinkos arba klimato planai ar strategijos, kurių reikalaujama pagal konkrečius Sąjungos aplinkos ar klimato srities teisės aktus, kurie parengiami pagal kitus Sąjungos teisės aktus arba kuriuos parengia valstybių narių valdžios institucijos, visų pirma gamtos srityje, įskaitant, *inter alia*, tinklo Natura 2000 valdymą, vandens, atliekų, oro, taip pat klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos sritis, kartu užtikrinant suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą ir skatinant koordinavimą su bent vienu kitu atitinkamu Sąjungos, nacionaliniu ar privačiu finansavimo šaltiniu ir jo mobilizavimą;

▼B

e) techninės pagalbos projektai – projektai, kuriuos vykdant veiklos dotacijomis teikiama finansinė parama, skirta padėti pareiškėjams parengti integruotuosius projektus ir visų pirma užtikrinti, kad tie projektai atitiktų LIFE programos tvarkaraštį, techninius ir finansinius reikalavimus derinant su 8 straipsnio 3 dalyje nurodytais fondais;

f) gebėjimų ugdymo projektai – projektai, veiklos dotacijų būdu teikiantys finansinę paramą veiksmams, būtiniems ugdyti valstybių narių gebėjimus, įskaitant LIFE nacionalinius ar regioninius kontaktinius punktus, siekiant užtikrinti, kad valstybės narės galėtų veiksmingiau dalyvauti įgyvendinant LIFE programą;

g) parengiamieji projektai – projektai, kuriuos Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, pirmiausia identifikuoja siekdama paremti konkrečius Sąjungos aplinkos ar klimato politikos ir teisės aktų rengimo bei įgyvendinimo poreikius;

h) informavimo, informuotumo didinimo ir sklaidos projektai – projektai, kuriais siekiama palaikyti ryšius, skleisti informaciją ir didinti informuotumą aplinkosaugos ir klimato politikos paprogramių srityse.

3 straipsnis

Bendrieji tikslai ir veiklos rodikliai

1. LIFE programa visų pirma siekiama šių bendrųjų tikslų:

a) padėti pereiti prie kimatui atsparios mažo anglies dioksido kiekio ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikos, aplinkos kokybės apsaugos bei gerinimo ir biologinės įvairovės nykimo sustabdymo, įskaitant paramą tinklui Natura 2000 ir kovą su ekosistemų nykimu;

b) gerinti Sąjungos aplinkos ir klimato politikos bei teisės aktų rengimą, įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą, taip pat greitinti ir skatinti bei remti aplinkos ir klimato tikslų integravimą ir įtraukimą į kitas Sąjungos politikos sritis bei viešojo ir privačiojo sektorių praktiką, įskaitant šių sektorių pajėgumo didinimą;

c) remti geresnį aplinkos ir klimato valdymą visais lygmenimis, įskaitant didesnį pilietinės visuomenės, NVO ir vietos subjektų dalyvavimą;

d) remti 7-osios aplinkos veiksmų programos įgyvendinimą.

Siekdama tų tikslų LIFE programa prisideda prie tvarios plėtros ir strategijos „Europa 2020“ tikslų bei užduočių, taip pat prie atitinkamų Sąjungos aplinkos ir klimato politikos strategijų ir planų įgyvendinimo.

▼B

2. 1 dalyje nustatytų bendrųjų tikslų siekiama vadovaujantis šiomis paprogramėmis:

a) Aplinkos paprograme;

b) Klimato politikos paprograme.

3. LIFE programos įgyvendinimas visų pirma vertinamas pagal šiuos rodiklius:

a) kiek tai susiję su 1 dalies a punkte nurodytu bendruoju tikslu - pagal siejamą padėties aplinkos ir klimato srityje pagerinimą Įgyvendinant tikslą prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo, su programos įgyvendinimu siejamas padėties aplinkos srityje pagerinimas vertinamas pagal tai, kokia tinklo Natura 2000 procentinė dalis atkurta arba pradėta tinkamai valdyti, koks atkurtas plotas ir kokio tipo atkurtos ekosistemos, pagal buveinių bei rūšių, kurių atžvilgiu imamasi veiksmų siekiant pagerinti apsaugos būklę, skaičių ir tipą;

b) kiek tai susiję su 1 dalies b punkte nurodytais su kūrimu ir įgyvendinimu susijusiais bendraisiais tikslais - pagal sukurtų arba intervencinių priemonių, kurių buvo imtasi, ir kuriomis pagal Sąjungos aplinkos ar klimato politiką ir teisės aktus įgyvendinami planai, programos ar strategijos, skaičių ir intervencinių priemonių, kurias tinka pakartoti arba perduoti, skaičių;

c) kiek tai susiję su 1 dalies b punkte nurodytais su integracija ir įtraukimu susijusiais bendraisiais tikslais - pagal intervencinių priemonių, kurias vykdant užtikrinama sąveika arba kurios įtrauktos į kitas Sąjungos finansavimo programas ar integruotos į viešojo arba privačiojo sektoriaus praktiką, skaičių;

d) kiek tai susiję su 1 dalies c punkte nurodytu bendruoju tikslu - pagal intervencinių priemonių, skirtų geresniam valdymui, informacijos sklaidai ir informuotumo aplinkos ir klimato aspektais didinimui užtikrinti, skaičių.

Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 29 straipsnį priimti deleguotuosius aktus toliau apibrėžti veiklos rodiklius, atsižvelgiant į jų taikymą teminėms sritims ir teminiams prioritetams, nurodytiems atitinkamai 9 straipsnyje ir III priedo (Aplinkos paprogramės) ir 13 straipsnyje (Klimato politikos paprogramė).

4 straipsnis

Biudžetas

1. LIFE programos įgyvendinimo finansinis paketas 2014–2020 m. laikotarpiui yra 3 456 655 000 EUR dabartinėmis kainomis, o tai atitinka 0,318 % visos įsipareigojimų asignavimų sumos, nurodytos Reglamente (ES) Nr. 1311/2013.

▼B

Europos Parlamentas ir Taryba patvirtina metinius asignavimus atsižvelgdami į daugiametėje finansavimo programoje nustatytas ribas.

2. Paprogramių biudžetas yra toks:

a) 2 592 491 250 EUR iš viso 1 dalyje nurodyto finansinio paketo skiriama Aplinkos paprogramei;

b) 864 163 750 EUR iš viso 1 dalyje nurodyto finansinio paketo skiriama Klimato politikos paprogramei.

▼M2

3. Pagal aplinkosaugos paprogramę, atitinkančią prioritetinę aplinkos valdymo sritį, ir klimato veiksmų paprogramę, atitinkančią prioritetinę klimato valdymo ir informavimo sritį, galima finansuoti projektus, patenkančius į šio reglamento 17 straipsnio 4 dalies taikymo sritį, kuriuos įgyvendina Europos solidarumo korpusas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1475 ([1]), kuriais padedama įgyvendinti vieną ar kelias prioritetines sritis pagal šio reglamento 9 ir 13 straipsnius. Tie projektai įgyvendinami tik pagal Reglamentą (ES) 2018/1475, neatsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytus konkrečius reikalavimus.

▼B

5 straipsnis

Trečiųjų šalių dalyvavimas LIFE programoje

LIFE programoje gali dalyvauti šios šalys:

a) Europos laisvosios prekybos asociacijos šalys, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo šalys;

b) šalys kandidatės, potencialios šalys kandidatės ir į Sąjungą stojančios šalys;

c) šalys, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika;

d) šalys, tapusios Europos aplinkos agentūros narėmis pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 933/1999 ([2]).

Tokiam dalyvavimui taikomos atitinkamuose dvišaliuose arba daugiašaliuose susitarimuose, kuriuose įtvirtinti tų trečiųjų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendrieji principai, nustatytos sąlygos.

([1]) 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1475, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso teisinė sistema ir iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013, Reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 ir Sprendimas Nr. 1313/2013/ES (OL L 250, 2018 10 4, p. 1).

([2]) 1999 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 933/1999, iš dalies keičiantis Reglamentą (EEB) Nr. 1210/90 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo įkūrimo (OL L 117, 1999 5 5, p. 1).

▼B

6 straipsnis

Veikla už Sąjungos ribų arba užjūrio šalyse ir teritorijose

1. Nedarant poveikio 5 straipsnio taikymui, LIFE programos lėšomis gali būti finansuojama veikla už Sąjungos ribų ir užjūrio šalyse ir teritorijose (UŠT), kaip nustatyta Sprendime 2001/822/EB (Užjūrio asociacijos sprendimas), su sąlyga, kad tokia veikla yra būtina Sąjungos aplinkos ir klimato tikslams pasiekti ir valstybės narės teritorijose, kurioms taikomos Sutartys, įgyvendinamų intervencinių priemonių veiksmingumui užtikrinti.

2. Ne Sąjungoje įsteigtas juridinis asmuo gali dalyvauti 18 straipsnyje nurodytuose projektuose, jeigu projektą koordinuojantis lėšų gavėjas yra įsikūręs Sąjungoje, o ne Sąjungoje vykdytina veikla atitinka šio straipsnio 1 dalies reikalavimus.

7 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

Įgyvendinant LIFE programą prireikus gali būti bendradarbiaujama su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis ir su jų institucijomis ir įstaigomis, jei to reikia 3 straipsnyje nustatytiems bendriesiems tikslams įgyvendinti.

8 straipsnis

Papildomumas

1. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad pagal LIFE programą teikiama parama atitiktų Sąjungos politiką bei prioritetus ir papildytų kitas Sąjungos finansines priemones, tačiau kartu būtų užtikrinamas supaprastinimo priemonių įgyvendinimas.

2. Pagal LIFE programą finansuojama veikla atitinka Sąjungos ir nacionalinę teisę, įskaitant Sąjungos valstybės pagalbos taisykles. Visų pirma apie finansavimą pagal LIFE programą, kuri pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį priskiriama valstybės pagalbai, valstybės narės praneša Komisijai ir tokio finansavimo negalima įgyvendinti, kol Komisija jo nepatvirtina pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, nebent jis atitinka reglamentą, priimtą pagal Reglamento (EB) Nr. 994/98 2 straipsnio 1 dalį ir 8 straipsnį.

3. Pagal joms tenkančias atitinkamas atsakomybės sritis Komisija ir valstybės narės užtikrina koordinavimą tarp LIFE programos ir Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo, kad būtų sukurta sąveika, visų pirma įgyvendinant integruotuosius projektus, ir būtų remiamas sprendimų, metodų ir požiūrių, sukurtų pagal LIFE programą, naudojimas. Toks koordinavimas vykdomas pagal sistemą, sukurtą remiantis Bendrųjų nuostatų reglamentu, ir Bendrąja strategine programa ir partnerystės susitarimuose nustatytais ir mechanizmais, kaip reikalaujama pagal tą reglamentą.

▼B

4. Komisija taip pat užtikrina nuoseklumą bei sąveiką ir siekia, kad LIFE programa nesidubliuotų su kita Sąjungos politika ir finansinėmis priemonėmis, visų pirma su programa „Horizontas 2020“ ir programomis, vykdomomis pagal Sąjungos išorės veiksmus.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

PAPROGRAMĖS

1 SKYRIUS

Aplinkos paprogramė

9 straipsnis

Aplinkos paprogramės prioritetinės sritys

1. Aplinkos paprogramės prioritetinės sritys yra šios trys sritys:

a) aplinkos ir išteklių naudojimo efektyvumas;

b) gamta ir biologinė įvairovė;

c) aplinkos valdymas ir informavimas.

2. 1 dalyje išvardytos prioritetinės sritys apima III priede nurodytus teminius prioritetus.

Prireikus Komisijai pagal 29 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomi, išbraukiami ar iš dalies keičiami III priede nustatyti teminiai prioritetai vadovaujantis šiais kriterijais:

a) 7-ojoje aplinkosaugos veiksmų programoje nustatytais prioritetais;

b) konkrečiais kiekvienai 10, 11 ir 12 straipsniuose nurodytai prioritetinei sričiai nustatytais tikslais;

c) patirtimi, įgyta įgyvendinant 24 straipsnyje nurodytą daugiametę darbo programą;

d) patirtimi, įgyta įgyvendinant integruotuosius projektus;

e) prioritetais, nustatytais remiantis naujais Sąjungos aplinkos teisės aktais, kurie buvo priimti po 2013 m. gruodžio 23 d.; arba

f) patirtimi, sukaupta esamų Sąjungos aplinkos teisės aktų ir politikos įgyvendinimo srityje.

Komisija peržiūri ir prireikus persvarsto III priede nustatytus teminius prioritetus ne vėliau kaip iki LIFE programos laikotarpio vidurio vertinimo, nurodyto 27 straipsnio 2 dalies a punkte.

3. ►**M1** Bent 60,5 % biudžeto išteklių, numatytų projektams, kurie pagal Aplinkos paprogramę remiami veiklos dotacijomis, skiriama projektams, kuriais remiamas gamtos ir biologinės įvairovės išsaugojimas. ◄

▼B

4. Komisijai pagal 29 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant daugiausia 10 % padidinti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą procentinę dalį, jei visos lėšos, kurių dvejus metus iš eilės prašyta teikiant pasiūlymus, patenkančius į gamtos ir biologinės įvairovės prioritetinę sritį, ir kurios atitinka minimalius kokybės reikalavimus, daugiau negu 20 % viršija atitinkamą dvejiems prieš tuos metus einantiems metams apskaičiuotą sumą.

10 straipsnis

Prioritetinės srities „Aplinka ir išteklių naudojimo efektyvumas“ konkretūs tikslai

Aplinkos paprogramės prioritetinės srities „Aplinka ir išteklių naudojimo efektyvumas“ konkretūs tikslai visų pirma yra šie:

a) plėtoti, bandyti ir demonstruoti su aplinkos srities iššūkiais susijusią politiką arba valdymo principus, geriausią praktiką ir sprendimus, įskaitant naujoviškų technologijų vystymą ir demonstravimą, kurie tinkami kartoti, perduoti ar integruoti (taip pat ir aplinkos ir sveikatos ryšio atžvilgiu), ir kuriuos taikant remiama efektyvaus išteklių naudojimo politika ir teisės aktai, įskaitant Efektyviai išteklius naudojančios Europos veiksmų planą;

b) remti integruotų principų, skirtų planų ir programų įgyvendinimui pagal Sąjungos aplinkos politiką ir teisės aktus, taikymą, plėtojimą, bandymą ir demonstravimą, visų pirma vandens, atliekų ir oro klausimais;

c) gerinti žinių bazę Sąjungos aplinkos politikos ir teisės aktų kūrimo, įgyvendinimo, analizės, stebėsenos ir vertinimo srityse, taip pat veiksnių, poveikio ir reakcijos, turinčios įtakos aplinkai Sąjungoje ir už jos ribų, analizės ir stebėsenos srityse.

11 straipsnis

Prioritetinės srities „Gamta ir biologinė įvairovė“ konkretūs tikslai

Aplinkos paprogramės prioritetinės srities „Gamta ir biologinė įvairovė“ konkretūs tikslai visų pirma yra šie:

a) padėti plėtoti ir įgyvendinti Sąjungos politiką ir teisės aktus gamtos ir biologinės įvairovės srityje, įskaitant Sąjungos biologinės įvairovės strategiją iki 2020 m., direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB, visų pirma taikant, plėtojant, bandant ir demonstruojant principus, geriausią praktiką ir sprendimus;

▼B

b) remti tolesnę pagal Direktyvos 92/43/EEB 3 straipsnį sukurto tinklo Natura 2000 plėtrą, įgyvendinimą ir valdymą, visų pirma integruotų principų taikymą, skirtų įgyvendinti pagal tos direktyvos 8 straipsnį parengtas prioritetines veiksmų programas, plėtrą, bandymą ir demonstravimą;

c) gerinti žinių bazę Sąjungos gamtos ir biologinės įvairovės politikos ir teisės aktų kūrimo, įgyvendinimo, analizės, stebėsenos ir vertinimo srityse, taip pat veiksnių, poveikio ir reakcijos, darančios poveikį gamtai ir biologinei įvairovei Sąjungoje ir už jos ribų, vertinimo ir stebėjimo srityse.

12 straipsnis

Prioritetinės srities „Aplinkos valdymas ir informavimas“ konkretūs tikslai

Aplinkos paprogramės prioritetinės srities „Aplinkos valdymas ir informavimas“ konkretūs tikslai visų pirma yra šie:

a) skatinti didesnį informuotumą aplinkos klausimais, be kita ko, skatinti visuomenę ir suinteresuotuosius subjektus remti Sąjungos politikos kūrimą aplinkos srityje, taip pat skatinti žinias tvarios plėtros srityje ir naujus tausaus vartojimo modelius;

b) remti aplinkos srities informacijos perdavimą, valdymą ir sklaidą, padėti keistis žiniomis apie sėkmingus su aplinka susijusius sprendimus ir praktiką, įskaitant suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo platformų kūrimą ir mokymą;

c) skatinti ir prisidėti prie veiksmingesnio Sąjungos aplinkos srities teisės aktų laikymosi ir jų įgyvendinimo, visų pirma skatinant geriausios praktikos ir politikos metodų plėtrą ir sklaidą;

d) skatinti geresnį aplinkos valdymą, plečiant suinteresuotųjų subjektų, įskaitant NVO, dalyvavimą konsultavimosi politikos klausimais ir jos įgyvendinimo srityse.

2 SKYRIUS

Klimato politikos paprogramė

13 straipsnis

Klimato politikos paprogramės prioritetinės sritys

Klimato politikos paprogramės prioritetinės sritys yra šios trys sritys:

a) klimato kaitos švelninimo;

▼B

b) prisitaikymo prie klimato kaitos;

c) klimato valdymo ir informavimo.

14 straipsnis

Prioritetinės srities „Klimato kaitos švelninimas“ konkretūs tikslai

Siekiant prisidėti prie šiltnamio dujų išlakų mažinimo, prioritetinės srities „Klimato kaitos švelninimas“ konkretūs tikslai visų pirma yra šie:

a) padėti įgyvendinti ir plėtoti Sąjungos klimato kaitos švelninimo politiką ir teisės aktus, įskaitant integravimą į visas politikos sritis, visų pirma kuriant, bandant ir demonstruojant klimato kaitos švelninimo politikos arba valdymo principus, geriausią praktiką ir sprendimus;

b) gerinti žinių bazę veiksmingų klimato kaitos švelninimo veiksmų ir priemonių kūrimo, analizės, stebėsenos, vertinimo ir įgyvendinimo srityse bei didinti gebėjimą tas žinias taikyti praktiškai;

c) padėti kurti ir įgyvendinti integruotus principus, kaip antai skirtus klimato kaitos švelninimo strategijoms ir veiksmų planams vietos, regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu;

d) prisidėti prie naujoviškų klimato kaitos švelninimo technologijų, sistemų, metodų ir priemonių, kurie yra tinkami atkartoti, perduoti ar integruoti, kūrimo ir demonstravimo.

15 straipsnis

Prioritetinės srities „Prisitaikymas prie klimato kaitos“ konkretūs tikslai

Siekiant prisidėti prie pagalbos veiksmų, kuriuos vykdant padidėtų atsparumas klimato kaitai, prioritetinės srities „Prisitaikymas prie klimato kaitos“ konkretūs tikslai visų pirma yra šie:

a) prisidėti prie Sąjungos prisitaikymo politikos dėl klimato kaitos kūrimo ir įgyvendinimo, įskaitant integravimą į visas politikos sritis, visų pirma kuriant, bandant ir demonstruojant prisitaikymo prie klimato kaitos politikos arba valdymo principus, geriausią praktiką ir sprendimus, taip pat, kai tinkama, ekosisteminiu požiūriu pagrįstus principus;

b) gerinti žinių bazę veiksmingų prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų ir priemonių kūrimo, analizės, stebėsenos, vertinimo ir įgyvendinimo srityse, prioritetą teikiant, kai tinkama, tiems veiksmams ir priemonėms, kurių imantis taikomas ekosisteminiu požiūriu pagrįstas principas, taip pat didinti gebėjimą tas žinias taikyti praktiškai;

▼B

c) padėti kurti ir įgyvendinti integruotus principus, pvz., taikytinus prisitaikymo prie klimato kaitos strategijoms ir veiksmų planams vietos, regioniniu arba nacionaliniu lygmeniu, kai tinkama, prioritetą teikiant ekosistema pagrįstiems principams;

d) prisidėti prie naujoviškų prisitaikymo prie klimato kaitos technologijų, sistemų, metodų ir priemonių, kurie yra tinkami atkartoti, perduoti ar integruoti, kūrimo ir demonstravimo.

16 straipsnis

Prioritetinės srities „Klimato valdymas ir informavimas“ konkretūs tikslai

Prioritetinės srities „Klimato valdymas ir informavimas“ konkretūs tikslai visų pirma yra šie:

a) remti informuotumo klimato klausimais didinimą, įskaitant visuomenės ir suinteresuotųjų subjektų paramos Sąjungos klimato politikos kūrimui skatinimą, taip pat skatinti tvarios plėtros pažinimą;

b) remti informacijos klimato srityje perdavimą, valdymą ir sklaidą, taip pat padėti dalytis žiniomis apie sėkmingus klimato sprendimus ir praktiką, įskaitant suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo platformų kūrimą, ir rengti mokymus;

c) skatinti ir prisidėti prie veiksmingesnio Sąjungos klimato srities teisės aktų laikymosi ir jų įgyvendinimo, visų pirma skatinant geriausios praktikos ir politikos principų plėtrą bei sklaidą;

d) remti geresnį klimato valdymą, plečiant suinteresuotųjų subjektų, įskaitant NVO, dalyvavimą konsultavimosi politikos klausimais ir jos įgyvendinimo srityse.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS ĮGYVENDINIMO NUOSTATOS

1 SKYRIUS

Finansavimas

17 straipsnis

Finansavimo rūšys

1. Sąjungos finansavimas gali teikiamos šiomis teisinėmis formomis:

a) dotacijos;

▼B

b) viešųjų pirkimų sutartys;

c) įnašai į finansines priemones vadovaujantis nuostatomis dėl finansinių priemonių pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012, visų pirma jo 139 ir 140 straipsnius, ir pagal konkrečiuose Sąjungos aktuose nustatytus su veikla susijusius reikalavimus;

d) bet kurios kitos intervencinės priemonės, reikalingos įgyvendinti 3 straipsnyje nustatytus bendruosius tikslus.

2. Komisija įgyvendina šį reglamentą laikydamasi Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012.

3. Finansavimas pagal šį reglamentą, kuris priskiriamas valstybės pagalbai pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, įgyvendinamas nuosekliai laikantis atitinkamų Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių.

4. Bent 81 % LIFE programos biudžeto išteklių skiriama projektams, kurie remiami veiksmų dotacijomis, arba, kai tinkama, 1 dalies c punkte nurodytomis finansinėmis priemonėmis.

Taikydama Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 140 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytą *ex ante* vertinimą, Komisija gali įtraukti tas finansines priemones į 24 straipsnyje nurodytą daugiametę darbo programą.

5. Integruotiesiems projektams gali būti skirta daugiausia 30 % biudžeto išteklių, pagal 4 dalį skirtų veiksmų dotacijoms. Ta maksimali procentinė dalis iš naujo įvertinama atliekant 27 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytą LIFE programos laikotarpio vidurio vertinimą ir, prireikus, kartu pateikiamas teisėkūros pasiūlymas.

18 straipsnis

Projektai

Veiksmų dotacijomis gali būti finansuojami šie projektai:

a) bandomieji projektai;

b) parodomieji projektai;

c) geriausios praktikos projektai;

d) integruotieji projektai;

e) techninės pagalbos projektai;

f) gebėjimų ugdymo projektai;

g) parengiamieji projektai;

h) informavimo, informuotumo didinimo ir sklaidos projektai;

i) visi kiti projektai, kurie reikalingi siekiant įgyvendinti 3 straipsnyje nustatytus bendruosius tikslus.

▼B

19 straipsnis

Finansavimo tinkamumo ir skyrimo kriterijai ir projektų atranka

1. 18 straipsnyje nurodyti projektai turi atitikti finansavimo tinkamumo kriterijus, kurie grindžiami 2 straipsnyje nustatytomis terminų apibrėžtimis, ir šiuos skyrimo kriterijus:

a) jie yra svarbūs Sąjungai, nes jais labai prisidedama prie vieno iš 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų LIFE programos tikslų, taip pat prie 9 straipsnyje išvardytų prioritetinių sričių konkrečių tikslų, III priede išdėstytų teminių prioritetų arba 13 straipsnyje išvardytų prioritetinių sričių konkrečių tikslų įgyvendinimo;

b) jie yra techniškai bei finansiškai darnūs ir juos vykdant taikomas ekonominio efektyvumo principas; ir

c) jų įgyvendinimas yra patikimas.

2. Projektai skiriami atsižvelgiant į tai, ar jie atitinka minimalius kokybės reikalavimus laikantis atitinkamų Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 nuostatų.

3. Pagal vieną prioritetinę sritį LIFE programos lėšomis finansuojamais projektais turi būti vengiama pakenti kitos prioritetinės srities numatytiems aplinkos ar klimato politikos tikslams ir, kai įmanoma, turi būti skatinama įvairių tikslų sąveika ir žalieji viešieji pirkimai.

4. Komisija užtikrina integruotųjų projektų geografinę pusiausvyrą preliminariai skirdama kiekvienai valstybei narei bent tris integruotuosius projektus ir 1 straipsnyje nurodytu LIFE programavimo laikotarpiu užtikrindama bent vieną integruotąjį projektą pagal Aplinkos paprogramę ir bent vieną integruotąjį projektą pagal Klimato politikos paprogramę.

Integruotieji projektai paskirstomi siekiant įgyvendinti pagal 24 straipsnio 2 dalies c punktą nustatytus kiekvienos iš 2 straipsnio d punkte nurodytų sričių užduotis.

Siekiant įvertinti, ar įgyvendinamas reikalavimas mobilizuoti Sąjungos, nacionalines ar privačias lėšas, nurodytas 2 straipsnio d punkte, pasiūlymai dėl integruotųjų projektų teikiami kartu su:

a) pirmuoju paraiškos teikimo proceso etapu – finansinis planas; ir

b) antruoju paraiškos teikimo proceso etapu – bent vienas ketinimų laiškas, kuriame nurodoma, kokiu mastu turi būti mobilizuoti kiti atitinkami Sąjungos, nacionaliniai ar privatūs finansavimo šaltiniai, ir įvardijami tokie finansavimo šaltiniai.

▼B

5. Komisija užtikrina kitų projektų, t. y. ne pagal Aplinkos paprogramę pateiktų integruotųjų, projektų, geografinę pusiausvyrą pirmosios daugiametės darbo programos trukmės laikotarpiu proporcingai paskirstydama lėšas visoms valstybėms narėms, t. y. orientacinius nacionalinius asignavimus, nustatytus pagal I priede įtvirtintus kriterijus. Kai orientaciniai nacionaliniai asignavimai netaikomi, projektai atrenkami išimtinai atsižvelgiant į privalumus.

6. Jei bendram finansavimui skirtų lėšų suma, būtina valstybės narės pateiktiems kitiems projektams (ne integruotiesiems projektams), kurie yra įtraukti į Komisijos po atrankos procedūros parengtą sąrašą, finansuoti yra mažesnė negu tai valstybei narei numatytas orientacinis asignavimas, Komisija, su sąlyga, kad įvykdomos 1 ir 2 dalyse nustatytos sąlygos, to nacionalinio orientacinio asignavimo likutį panaudoja tiems kitų valstybių narių pateiktiems projektams, neskaitant projektų UŠT, bendrai finansuoti, kuriais labiausiai prisidedama prie 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų tikslų siekio.

Pateikdama projektų, kuriuos ketinama bendrai finansuoti, sąrašą, Komisija praneša LIFE aplinkos ir klimato politikos programos komitetui, kaip ji atsižvelgė į paskirstymo kriterijus, nustatytus pagal 4 ir 5 dalis.

7. Komisija ypatingą dėmesį skiria tarptautiniams projektams, kai tarptautinis bendradarbiavimas yra svarbus siekiant užtikrinti aplinkos apsaugos bei klimato tikslus, ir siekia, kad bent 15 % projektams numatytų biudžeto lėšų būtų skiriama tarptautiniams projektams. Komisija turi apsvarstyti galimybę finansuoti tarptautinius projektus net ir tais atvejais, kai vienos ar daugiau valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant šiuos tarptautinius projektus, orientacinio nacionalinio asignavimo likutis yra viršytas.

8. Pirmosios daugiametės darbo programos metu valstybė narė gali gauti iki 1 000 000 EUR dydžio finansavimą vienam gebėjimų ugdymo projektui, su sąlyga, kad ji atitinka vieną iš šių kriterijų:

a) vidutinis valstybės narės jai skirto orientacinio nacionalinio asignavimo įsisavinimo lygis 2010, 2011 ir 2012 m., nustatytas remiantis Reglamento (EB) Nr. 614/2007 6 straipsniu, nesiekia 70 %;

b) valstybės narės BVP vienam gyventojui 2012 m. nesiekia 90 % Sąjungos vidurkio; arba

c) valstybė narė įstojo į Sąjungą po 2013 m sausio 1 d.

Antrosios daugiametės darbo programos metu valstybė narė gali gauti iki 750 000 EUR dydžio finansavimą vienam gebėjimų ugdymo projektui, su sąlyga, kad ji atitinka šiuos kriterijus:

▼C1

a) vidutinis valstybės narės jai skirto orientacinio nacionalinio asignavimo, nurodyto 5 dalyje, įsisavinimo lygis 2014, 2015 ir 2016 m. nesiekia 70 %; ir

▼B

b) vidutinis valstybės narės jai skirto orientacinio nacionalinio asignavimo įsisavinimo lygis 2014, 2015 ir 2016 m., palyginti su vidutiniu įsisavinimo lygiu 2010, 2011 ir 2012 m., padidėjo.

Kad atitiktų gebėjimų ugdymo projektų finansavimo kriterijus, valstybė narė atitinkamos daugiametės darbo programos laikotarpiu įsipareigoja išsaugoti LIFE programai skirtus išteklius, įskaitant, *inter alia*, personalo skaičių, kuris negali būti mažesnis už personalo skaičių buvusį 2012 m. Tas įsipareigojimas įtraukiamas į 9 dalyje nurodytą gebėjimų ugdymo planą.

Taikant išimtį nuo pirmos ir antros pastraipų nuostatų dėl finansavimo tinkamumo kriterijų, visos LIFE programos trukmės laikotarpiu valstybė narė nelaikoma atitinkančia gebėjimų ugdymo projektų finansavimo reikalavimus, jei jos BVP vienam gyventojui 2012 m. viršijo 105 % Sąjungos vidurkio. Gebėjimų ugdymo projektų finansavimas ribojamas: vienos daugiametės darbo programos laikotarpiu finansuojamas vienas kiekvienos valstybės narės projektas.

9. Komisija parengia greitą visiems gebėjimų ugdymo projektams taikytiną skyrimo procedūrą. Su tokiais gebėjimų ugdymo projektais susijusios paraiškos gali būti teikiamos nuo 2013 m. gruodžio 23 d.. Paraiškos grindžiamos gebėjimų ugdymo planu; dėl jo turi susitarti valstybė narė ir Komisija ir jame turi būti paaiškinti intervenciniai veiksmai, kuriuos ketinama finansuoti pagal LIFE programą, siekiant vystyti valstybės narės gebėjimus sėkmingai teikti paraiškas projektams pagal Aplinkos ir Klimato politikos paprogramius finansuoti. Tokie intervenciniai veiksmai gali apimti toliau nurodytuosius, tačiau vien jai neapsiriboja:

a) naujų darbuotojų įdarbinimą ir LIFE nacionaliniams ar regioniniams kontaktiniams punktams skirtus mokymus;

b) palankesnių sąlygų patirties ir geriausios praktikos mainams užtikrinimą bei projektų pagal LIFE programą rezultatų sklaidos ir panaudojimo skatinimą;

c) mokytojų mokymo metodus;

d) valstybių narių viešosios valdžios institucijų tarpusavio mainų ir komandiruočių programas, visų pirma geriausių darbuotojų mainus.

Intervenciniai veiksmai, įtraukti į gebėjimų ugdymo planą, gali apimti ekspertų samdymą *ad hoc* techninių ir su procesais susijusių gebėjimų spragoms užpildyti, tačiau neapima ekspertų, kurių pagrindinė funkcija – rengti pasiūlymų, susijusių su kasmetiniais kvietimais teikti paraiškas, projektus, samdymo.

Gebėjimų ugdymo plane taip pat nurodoma tokių intervencinių veiksmų kaina.

▼B

20 straipsnis

Bendro finansavimo normos ir išlaidų projektams tinkamumas finansuoti

1. Didžiausia 18 straipsnyje nurodytų projektų bendro finansavimo norma yra:

a) pirmosios daugiametės darbo programos trukmės laikotarpiu – iki 60 % tinkamų finansuoti išlaidų visiems projektams, išskyrus nurodytuosius c punkte, finansuojamiems pagal abu – Aplinkos ir Klimato politikos – paprogramius;

b) antrosios daugiametės darbo programos trukmės laikotarpiu – iki 55 % tinkamų finansuoti išlaidų visiems projektams, išskyrus nurodytuosius c punkte, finansuojamiems pagal abu – Aplinkos ir Klimato politikos – paprogramius;

c) visos LIFE programos trukmės laikotarpiu:

i) iki 60 % tinkamų finansuoti išlaidų projektams, nurodytiems 18 straipsnio d, e ir g punktuose;

ii) atsižvelgiant į iii punktą – iki 60 % tinkamų finansuoti išlaidų projektams pagal Aplinkos paprogramio gamtos ir biologinės įvairovės prioritetinę sritį;

iii) iki 75 % tinkamų finansuoti išlaidų projektams, kurie finansuojami pagal Aplinkos paprogramės gamtos ir biologinės įvairovės prioritetinę sritį ir kurie susiję su prioritetinėmis buveinėmis ar rūšimis, siekiant įgyvendinti Direktyvą 92/43/EEB, arba su paukščių rūšimis, kurių finansavimą pripažįsta prioritetiniu pagal Direktyvos 2009/147/EEB 16 straipsnį įsteigtas Prisitaikymo prie techninės ir mokslinės pažangos komitetas, kai tai būtina įgyvendinti išsaugojimo tikslą;

iv) iki 100 % tinkamų finansuoti išlaidų projektams, nurodytiems 18 straipsnio f punkte.

2. Išlaidų tinkamumo finansuoti sąlygos nustatytos Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 126 straipsnyje. Tokios išlaidos apima PVM ir personalo išlaidas.

Komisija, atlikdama LIFE programos laikotarpio vidurio ir *ex post* vertinimus, pateikia PVM kompensacijų kiekvienoje valstybėje narėje, dėl kurių galutiniu mokėjimo etapu yra kreipęsi projekto pagal LIFE programą paramos gavėjai, apžvalgą.

3. 18 straipsnyje nurodytų projektų išlaidos, susijusios su žemės pirkimu, laikomos tinkamomis finansuoti Sąjungos lėšomis, su sąlyga, kad:

▼B

a) tokiu pirkimu bus prisidėta prie tinklo Natura 2000, įsteigto pagal Direktyvos 92/43/EEB 3 straipsnį, vientisumo padidinimo, išsaugojimo ir atkūrimo, įskaitant gerinant susisiekimą kuriant koridorius, tarpinius susitarimus arba kitus žaliosios infrastruktūros elementus;

b) žemės pirkimas yra vienintelis arba ekonomiškai efektyviausias būdas pasiekti norimą išsaugojimo rezultatą;

c) nusipirkta žemė ilgainiui rezervuojama naudojimui, kuris atitinka 11, 14 arba 15 straipsnyje nustatytus tikslus, ir

d) atitinkama valstybė narė perdavimo ar kitokiu būdu užtikrina ilgalaikį tokios žemės perdavimą gamtos išsaugojimo reikmėms.

21 straipsnis

Veiklos dotacijos

1. Iš veiklos dotacijų padengiamos tam tikros ne pelno subjektų, siekiančių bendros Sąjungos svarbos tikslo ir visų pirma veikiančių aplinkos arba klimato srityse ir dalyvaujančių rengiant, įgyvendinant Sąjungos politiką bei teisės aktus ir užtikrinant jų įgyvendinimą, veiklos ir administracinės išlaidos.

2. Didžiausia Sąjungos bendro finansavimo norma skiriant šio straipsnio 1 dalyje nurodytas veiklos dotacijas yra 70 % tinkamų finansuoti išlaidų.

22 straipsnis

Kitos veiklos rūšys

Pagal LIFE programą gali būti finansuojama veikla, kurią Komisija įgyvendina remdama Sąjungos aplinkos ir klimato politikos bei teisės aktų inicijavimą, įgyvendinimą ir integravimą, siekiant, kad būtų įgyvendinti 3 straipsnyje nustatyti bendrieji tikslai. Tokia veikla gali apimti:

a) informavimą ir ryšių palaikymą, įskaitant informuotumo didinimo kampanijas. Informacijos sklaidai pagal šį reglamentą skiriami finansiniai ištekliai apima ir bendrą informavimą apie Sąjungos politinius prioritetus, taip pat apie visų svarbiausių Sąjungos teisės aktų dėl aplinkos ir klimato įgyvendinimo bei perkėlimo į nacionalinę teisę padėtį;

b) tyrimus, modeliavimą ir scenarijų kūrimą;

c) projektų, politikos, programų ir teisės aktų rengimą, įgyvendinimą, stebėseną, patikrą ir vertinimą;

d) darbo grupes, konferencijas ir susitikimus;

e) tinklų kūrimą ir geriausios praktikos programas;

f) visą kitą veiklą, kurios reikia įgyvendinti 3 straipsnyje nustatytus bendruosius tikslus.

▼B

23 straipsnis

Paramos gavėjai

Pagal LIFE programą gali būti finansuojami viešieji ir privatieji subjektai.

Siekiant, kad būtų užtikrintas LIFE programos matomumas, paramos gavėjai skelbia informaciją apie LIFE programą ir jų projektų rezultatus bei visuomet pamini gautą Sąjungos paramą. II priede pavaizduotas LIFE programos logotipas naudojamas vykdant bet kokią informacijos sklaidos veiklą ir vaizduojamas ant stendų strateginėse visuomenei matomose vietose. Visos ilgalaikės prekės, įsigytos įgyvendinant LIFE programą, žymimos LIFE programos logotipu, nebent Komisija nurodytų kitaip.

2 SKYRIUS

Įgyvendinimo priemonės

24 straipsnis

Daugiametės darbo programos

1. Komisija įgyvendinimo aktais priima LIFE programos daugiametes darbo programas. Tie įgyvendinimo aktai priimami pagal 30 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

Pirmosios daugiametės darbo programos trukmė – ketveri metai; antrosios daugiametės darbo programos trukmė – treji metai.

2. Atsižvelgiant į 3 straipsnyje nustatytus bendruosius tikslus, kiekvienoje daugiametėje darbo programoje nurodoma ši informacija:

a) lėšų paskirstymas tarp prioritetinių sričių ir tarp skirtingų finansavimo rūšių kiekvienos paprogramės atveju vadovaujantis 9 straipsnio 3 dalimi ir 17 straipsnio 4 ir 5 dalimis. Nevykdomas joks papildomas išankstinis projektų veiksmų dotacijų paskirstymas įvairioms prioritetinėmis sritims arba kiekvienai prioritetinei sričiai, išskyrus techninės pagalbos projektus ir gebėjimų ugdymo projektus;

b) projektų temos, kuriomis vadovaujantis įgyvendinami III priede nustatyti teminiai prioritetai, skirti projektams, kurie turi būti finansuojami per daugiametės darbo programos laikotarpį;

c) kiekvienos prioritetinės srities ir projektų rūšies kokybiniai ir kiekybiniai rezultatai, rodikliai ir užduotys daugiametės darbo programos laikotarpiu, vadovaujantis veiklos rodikliais pagal 3 straipsnio 3 dalį, ir konkrečiais tikslais, nustatytais kiekvienai 10, 11, 12, 14, 15 ir 16 straipsniuose nurodytai prioritetinei sričiai;

▼B

d) projektų atrankos procedūros techninė metodika, taip pat atrankos ir dotacijų skyrimo kriterijai, vadovaujantis šio reglamento 2 ir 19 straipsniais ir atitinkamomis Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 nuostatomis;

e) orientacinės kvietimų teikti pasiūlymus lentelės daugiametės darbo programos laikotarpiu.

3. Komisija, atsižvelgdama į daugiametes darbo programas, skelbia kasmetinius kvietimus teikti paraiškas, susijusias su 9 straipsnio 1 dalyje ir 13 straipsnyje išvardytomis prioritetinėmis sritimis. Komisija užtikrina, kad nepanaudotos lėšos, skirtos konkrečiam kvietimui teikti paraiškas, būtų perskirstytos skirtingiems projektų tipams, nurodytiems 18 straipsnyje.

4. Komisija įgyvendinimo aktu peržiūri daugiametę darbo programą vėliausiai iki LIFE programos laikotarpio vidurio vertinimo. Tas įgyvendinimo aktas priimamas pagal 30 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

25 straipsnis

Įgyvendinimo metodai

Komisija įgyvendina veiklą siekdama šio reglamento 3 straipsnyje nurodytų bendrųjų tikslų pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 58 straipsnyje nustatytus biudžeto įgyvendinimo metodus, visų pirma taikydama tiesioginį arba netiesioginį centralizuotą valdymą arba bendrą valdymą kartu su tarptautinėmis organizacijomis.

26 straipsnis

Administracinė ir techninė pagalba

LIFE programos lėšomis taip pat gali būti finansuojamos būtinos išlaidos, susijusios su parengiamąja, stebėsenos, kontrolės, audito, ryšių ir vertinimo veikla, tiesiogiai būtina LIFE programai valdyti ir 3 straipsnyje nustatytiems jos bendriesiems tikslams įgyvendinti.

Komisija, bendradarbiaudama su LIFE nacionaliniais kontaktiniais punktais, reguliariai rengia seminarus ir praktinius seminarus, skelbia pagal LIFE programą finansuojamų projektų sąrašus ir vykdo kitokią veiklą, skirtą patirties, žinių ir geriausios praktikos, susijusių su visais projektais, mainams ir projektų rezultatų sklaidai ir perdavimui visoje Sąjungoje skatinti. Tuo tikslu Komisija vykdo veiksmus, skirtus projektų rezultatams tarp LIFE programos paramos gavėjų ir ne tik tarp jų platinti, ir prireikus ypatingą dėmesį skiria valstybėms narėms, kuriose LIFE programos lėšos įsisavinamos menkai ir taip pat skatina su baigtais ar tebevykdomais projektais susijusią komunikacijos ir bendradarbiavimo veiklą, į kurią įtraukiami nauji tos pačios srities projektų paramos gavėjai, pareiškėjai ar suinteresuotieji subjektai.

▼B

Bent kas dvejus metus Komisija taip pat organizuoja specialius seminarus, praktinius seminarus arba prireikus kitas veiklos rūšis, kad palengvintų keitimąsi patirtimi, žiniomis ir geriausia praktika, susijusia su integruotųjų projektų kūrimu, rengimu ir įgyvendinimu, taip pat su pagalbos, teikiamos vykdant techninės pagalbos projektus, veiksmingumu. Toje veikloje dalyvauja kitas Sąjungos lėšas tvarkančios nacionalinės ar regioninės valdymo institucijos ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai.

27 straipsnis

Stebėsena ir vertinimas

1. Komisija reguliariai stebi LIFE programos (ir jos paprogramių) įgyvendinimą, įskaitant su klimatu susijusias išlaidų ir su biologine įvairove susijusių išlaidų sumą, ir teikia įgyvendinimo ataskaitas. Be to, ji vertina LIFE programos ir kitų papildomų Sąjungos programų, visų pirma jų paprogramių, sąveiką. Remdamasi I priede nustatytais kriterijais Komisija apskaičiuoja orientacinius nacionalinius asignavimus antrosios daugiametės darbo programos trukmės laikotarpiu išimtinai valstybių narių veiklos rezultatų lyginamosios analizės tikslais.

2. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui pateikia:

a) ne vėliau kaip 2017 m. birželio 30 d. – išorės ir nepriklausomą LIFE programos (ir jos paprogramių) laikotarpio vidurio vertinimo ataskaitą, įskaitant kokybinius ir kiekybinius jos įgyvendinimo aspektus, su klimatu susijusių išlaidų ir su biologine įvairove susijusių išlaidų sumą, mastą, kuriuo pasiekta tikslų tarpusavio sąveika, ir jos papildomumą kitų atitinkamų Sąjungos programų atžvilgiu, visų priemonių tikslų įgyvendinimą (jei įmanoma, rezultatų ir poveikio lygiu), išteklių naudojimo efektyvumą ir programos pridėtinę vertę Sąjungai, siekiant priimti sprendimą dėl priemonių pratęsimo, keitimo ar sustabdymo. Į tą laikotarpio vidurio vertinimo ataskaitą taip pat įtraukiama kiekybinė ir kokybinė LIFE programos indėlio gerinant buveinių ir rūšių, išvardytų direktyvose 92/43/EB ir 2009/147/EB, analizė. Be to, atliekant vertinimą atsižvelgiama į paprastinimo galimybes, vidaus ir išorės darną, nuolatinį visų tikslų aktualumą, taip pat tai, kaip pagal LIFE programą numatytomis priemonėmis prisidedama prie strategijos „2020 m. Europa“ tikslų ir užduočių bei tvaraus vystymosi. Joje atsižvelgiama į LIFE+ ilgalaikio poveikio vertinimo rezultatus. Kartu su laikotarpio vidurio ataskaita Komisija pateikia savo pastabas, įskaitant tai, kaip į laikotarpio vidurio išvadas bus atsižvelgta įgyvendinant LIFE programą, visų pirma į tai, kokiu mastu turi būti koreguojami III priede nustatyti teminiai prioritetai.

▼B

Laikotarpio vidurio vertinimo ataskaita apima išsamų integruotųjų projektų apimties ir paklausos kokybės, planavimo ir įgyvendinimo vertinimą arba šis vertinimas pateikiamas kartu su ta ataskaita. Ypatingas dėmesys skiriamas užtikrintai ar tikėtinai integruotųjų projektų sėkmei siekiant daryti sverto poveikį kitų Sąjungos fondų atžvilgiu visų pirma atkreipiant dėmesį į didesnio suderinamumo su kitomis Sąjungos finansavimo priemonėmis naudą, į tai, kokiu mastu buvo įtraukti suinteresuotieji subjektai, ir į tai, kokiu mastu integruotieji projektai apima arba, kaip tikimasi, apims ankstesnius projektus pagal LIFE+;

b) ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. – išorės ir nepriklausomą vertinimo *ex post* ataskaitą, į kurią įtraukiama LIFE programos (ir jos paprogramių) įgyvendinimas ir rezultatai, įskaitant su klimatu susijusių išlaidų ir su biologine įvairove susijusių išlaidų sumą, kokiu mastu įgyvendinant visą LIFE programą ir kiekvieną iš jos paprogramių pasiekti jų tikslai, kokiu mastu užtikrinta įvairių tikslų tarpusavio sąveika ir kokiu mastu įgyvendinant LIFE programą prisidėta prie strategijos „2020 m. Europa“ tikslų ir užduočių įgyvendinimo. *Ex-post* vertinimo ataskaitoje taip pat vertinama, kokiu mastu užtikrintas aplinkos ir klimato politikos tikslų įtraukimas į kitų sričių Sąjungos politiką ir, kiek įmanoma, įvertinta ekonominė nauda, užtikrinta įgyvendinant LIFE programą, taip pat poveikis ir pridėtinė vertė dalyvaujančioms bendruomenėms.

3. Komisija viešai skelbia pagal šį straipsnį atliktų vertinimų rezultatus.

28 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisija tinkamomis priemonėmis užtikrina, kad įgyvendinant pagal šį reglamentą finansuojamą veiklą būtų saugomi Sąjungos finansiniai interesai ir kad tuo tikslu būtų taikomos prevencinės kovos su sukčiavimu, korupcija ir kitokia neteisėta veika priemonės, vykdomi veiksmingi patikrinimai, ir, jei nustatoma pažeidimų, atgaunamos neteisėtai išmokėtos sumos ir prireikus skiriamos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios administracinės bei finansinės sankcijos.

2. Komisijai arba jos atstovams ir Audito Rūmams suteikiami įgaliojimai atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų pagal LIFE programą, dokumentų auditą ir auditą vietoje.

▼B

Tarybos reglamentu (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ([1]) nustatyta tvarka Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (toliau - OLAF) gali atlikti ekonominės veiklos vykdytojų, tiesiogiai arba netiesiogiai susijusių su tokiu finansavimu, patikrinimus ir inspektavimą vietoje, siekdama nustatyti, ar vykdant susitarimą dėl dotacijos skyrimo, sprendimą dėl dotacijos skyrimo ar sutartį dėl Sąjungos lėšų skyrimo nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veikos atvejų.

Nedarant poveikio pirmos ir antros pastraipų taikymui, bendradarbiavimo susitarimuose su trečiosiomis šalimis bei tarptautinėmis organizacijomis, taip pat susitarimuose dėl dotacijų skyrimo, sprendimuose dėl dotacijų skyrimo ir sutartyse, sudaromose įgyvendinant šį reglamentą, Komisijai, Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą, patikrinimus ir inspektavimą vietoje.

3. Sąjungos lėšų gavėjai penkerius metus nuo paskutinio mokėjimo pagal bet kurį projektą saugo Komisijai pateiktinus visus patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su to projekto išlaidomis.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 3 straipsnio 3 dalyje, 9 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo 2013 m. gruodžio 23 d..

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3 straipsnio 3 dalyje ir 9 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodytus įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

([1]) 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

▼B

5. Pagal 3 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnio 2 ir 4 dalis priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

30 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda LIFE aplinkos ir klimato politikos programos komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

31 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 614/2007 panaikinamas nuo 2014 sausio 1 d.

Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

32 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

1. Nepaisant 31 straipsnio pirmos pastraipos, priemonėms, pradėtoms taikyti anksčiau nei 2014 m. sausio 1 d. pagal Reglamentą (EB) Nr. 614/2007, iki jų užbaigimo toliau taikomas tas reglamentas, ir jos atitinka tame reglamente nustatytas technines nuostatas. Šio reglamento 30 straipsnio 1 dalyje nurodytas komitetas Reglamento (EB) Nr. 614/2007 13 straipsnio 1 dalyje nurodytą komitetą pakeičia nuo 2013 m. gruodžio 23 d..

2. LIFE programos lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės pagalbos išlaidos, įskaitant bet kokį privalomą stebėseną, perdavimą ir vertinimą, kurio pagal Reglamentą (EB) Nr. 614/2007 reikalaujama imtis tam reglamentui nustojus galioti, siekiant užtikrinti perėjimą nuo priemonių, patvirtintų pagal Reglamentą (EB) Nr. 614/2007, prie LIFE programos.

▼B

3. Po 2020 m. gruodžio 31 d. stebėsenos, ryšių ir audito priemonėms įgyvendinti reikalingos finansinio paketo sumos laikomos patvirtintomis tik jei jos atitinka nuo 2021 m. sausio 1 d. taikytiną finansinę programą.

4. Asignavimai, atitinkantys asignuotąsias pajamas, gautas susigrąžinus nepagrįstai išmokėtas sumas pagal Reglamentą (EB) Nr. 614/2007, naudojamos pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 21 straipsnį LIFE programai finansuoti.

33 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.

Jis taikomas nuo 2014 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

▼B

I PRIEDAS

Orientacinių nacionalinių asignavimų projektams, kurie nėra integruotieji projektai ir kurie teikiami pagal Aplinkos paprogramę, nustatymo kriterijai

Remdamasi solidarumo ir atsakomybės pasidalijimo principais, Komisija visoms valstybėms narėms paskirsto 1 straipsnyje nurodytu LIFE programavimo laikotarpiu numatytas lėšas, skirtas projektams, kurie nėra integruotieji projektai, remdamasi šiais kriterijais:

a) gyventojų skaičiumi:

   i) visą kiekvienos valstybės narės gyventojų skaičių (50 % vertinimo); ir

   ii) kiekvienos valstybės narės gyventojų tankumą – iki Sąjungos gyventojų tankumo vidurkio, padauginto iš dviejų, ribos (5 % vertinimo);

b) gamta ir biologine įvairove:

   i) bendrą tinklo Natura 2000 teritorijų plotą kiekvienoje valstybėje narėje, išreikštą procentine visų tinklo Natura 2000 teritorijų dalimi (25 % vertinimo); ir

   ii) valstybės narės teritorijos dalį, kurią užima tinklo Natura 2000 teritorijos (20 % vertinimo).

▼B

II PRIEDAS

LIFE programos logotipas

▼B

III PRIEDAS

Aplinkos paprogramės teminiai prioritetai, nurodyti 9 straipsnyje

A. Prioritetinė sritis „Aplinka ir išteklių naudojimo efektyvumas“:

a) su vandeniu, įskaitant jūrų aplinką, susiję teminiai prioritetai: veikla siekiant įgyvendinti konkrečius su vandeniu susijusius tikslus, nustatytus Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plane ir 7-ojoje aplinkos veiksmų programoje, visų pirma:

i) integruoti Direktyvos 2000/60/EB įgyvendinimo principai;

ii) veikla siekiant įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/60/EB ([1]);

iii) veikla siekiant įgyvendinti Direktyvos 2008/56/EB priemonių programą, kad būtų užtikrinta gera jūrų vandenų aplinkos būklė;

iv) veikla, siekiant užtikrinti saugų ir veiksmingą vandens išteklių naudojimą, gerinti kiekybinę vandentvarką, išsaugoti aukštą vandens kokybės lygį ir vengti netinkamo vandens išteklių naudojimo ir jų būklės blogėjimo.

b) su atliekomis susiję teminiai prioritetai: veikla siekiant įgyvendinti konkrečius su atliekomis susijusius tikslus, nustatytus Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plane ir 7-ojoje aplinkos veiksmų programoje, pirmiausia:

i) integruotus su atliekomis susijusių planų ir programų įgyvendinimo principus;

ii) veikla siekiant įgyvendinti ir vystyti Sąjungos teisės aktus dėl atliekų, ypatingą dėmesį skiriant pirmiesiems žingsniams Sąjungos atliekų tvarkymo hierarchinės tvarkos srityje (prevencija, pakartotinis naudojimas ir perdirbimas);

iii) veikla, susijusi su išteklių veiksmingumu ir produktų gyvavimo ciklo poveikiu, vartojimo modeliais ir ekonomikos dematerializavimu;

c) su išteklių, įskaitant dirvožemį ir miškus, veiksmingumu, taip pat ekologiška ir antrinių žaliavų panaudojimu grindžiama ekonomika susiję teminiai prioritetai: veikla siekiant įgyvendinti Efektyvaus išteklių naudojimo Europos planą ir 7-ąją aplinkos veiksmų programą, kurios neapima kiti šiame priede nurodyti teminiai prioritetai, visų pirma:

i) veiksmus, susijusius su pramonės simbioze ir žinių perdavimu, taip pat naujų modelių vystymu siekiant pereiti prie antrinių žaliavų panaudojimu grindžiamos ir ekologiškos ekonomikos;

([1]) 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo (OL L 288, 2007 11 6, p. 27).

▼B

ii) veikla siekiant įgyvendinti Dirvožemio apsaugos teminę strategiją (2006 m. rugsėjo 22 d. Komisijos komunikatas „Dirvožemio apsaugos teminė strategija“), ypatingą dėmesį skiriant dirvožemio švelninimui ir sandarinimui, taip pat geresniam žemės naudojimui;

iii) veikla, susijusi su miškų stebėsenos ir informacinėmis sistemomis, taip pat su miško gaisrų prevencija;

d) su aplinka ir sveikata, įskaitant chemines medžiagas ir triukšmą, susiję teminiai prioritetai: veikla siekiant paremti pagal 7-ąją aplinkos veiksmų programą numatytų konkrečių su aplinka ir sveikatos apsauga susijusių tikslų įgyvendinimą, visų pirma:

i) veikla siekiant paremti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 ([1]) (REACH) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 528/2012 ([2]) (Biocidinių produktų reglamentas) įgyvendinimą, kad būtų užtikrintas saugesnis, tausesnis ar ekonomiškesnis cheminių medžiagų (įskaitant nanomedžiagas) naudojimas;

ii) veikla siekiant paremti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/49/EB ([3]) (Triukšmo direktyva) įgyvendinimo palengvinimą ir užtikrinti tokį triukšmo lygį, kad nebūtų daromas didelis neigiamas poveikis žmonių sveikatai ir ja rizikuojama;

iii) veikla siekiant paremti didelių nelaimių išvengimą, visų pirma palengvinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/18/ES ([4]) (Seveso III direktyva) įgyvendinimą.

e) su oro kokybe ir išlakomis, įskaitant miestų aplinkoje, susiję teminiai prioritetai: veikla siekiant paremti konkrečių su oru ir išlakomis susijusius Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plano ir 7-osios aplinkos veiksmų programos tikslų įgyvendinimą, visų pirma:

i) integruotus teisės aktų dėl oro kokybės įgyvendinimo principus;

([1]) 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 27).

([2]) 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo (OL L 167, 2012 6 27, p. 1).

([3]) 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo (OL L 189, 2002 7 18, p. 12).

([4]) 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB (OL L 197, 2012 7 24, p. 1).

▼B

ii) veikla siekiant paremti Sąjungos oro kokybės ir atitinkamų su išlakomis susijusių standartų, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/81/EB ([1]) (Atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų direktyva), laikymosi palengvinimą;

iii) veikla siekiant paremti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES ([2]) (Pramoninių išmetamų teršalų direktyva) įgyvendinimo stiprinimą, ypatingą dėmesį skiriant geriausių prieinamų gamybos būdų apibrėžčiai ir įgyvendinimo procesui, lengvos prieigos prie informacijos užtikrinimui ir Pramoninių išmetamų teršalų direktyvos indėliui į inovacijas.

B. Prioritetinė sritis „Gamta ir biologinė įvairovė“:

a) su gamta susiję teminiai prioritetai: veikla siekiant įgyvendinti direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB, visų pirma:

i) veiklą, kurios tikslas – gerinti Sąjungai svarbių buveinių ir rūšių, įskaitant jūrų buveines ir rūšis ir paukščių rūšis, išsaugojimo padėtį;

ii) veikla siekiant paremti tinklo Natura 2000 biologijos ir geografijos seminarus;

iii) integruoti prioritetinių veiksmų programų įgyvendinimo principai.

b) su biologine įvairove susiję teminiai prioritetai: veiksmai siekiant įgyvendinti Sąjungos biologinės įvairovės strategiją iki 2020 m., visų pirma:

i) veiksmai, kurių tikslas – prisidėti prie 2 užduoties įgyvendinimo;

ii) veiksmai, kurių tikslas – prisidėti prie 3, 4 ir 5 užduočių įgyvendinimo.

C. Prioritetinė sritis „Aplinkosaugos valdymas ir informavimas“:

a) informavimo, komunikacijos ir informuotumo didinimo kampanijos vadovaujantis 7-osios aplinkos veiksmų programos prioritetais;

b) veikla siekiant paremti veiksmingos kontrolės procesą, atitikties skatinimo priemones, susijusias su Sąjungos aplinkos teisės aktais ir remti informavimo sistemas bei informavimo priemones, susijusias su Sąjungos aplinkos teisės aktų įgyvendinimu.

([1]) 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/81/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų (OL L 309, 2001 11 27, p. 22).

([2]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

▼B

Komisijos pareiškimai

Didžiausia suma, kurią galima skirti vienam integruotam projektui

Europos Komisijai labai svarbu užtikrinti, kad lėšos integruotiems projektams būtų paskirstomos tolygiai ir taip būtų sudarytos sąlygos finansuoti kuo daugiau integruotų projektų ir užtikrinti tolygų jų pasiskirstymą valstybėse narėse. Todėl Komisija per darbo programos projekto aptarimą su LIFE komiteto nariais pasiūlys didžiausią sumą, kurią galima skirti vienam integruotam projektui. Šis pasiūlymas bus pateiktas kaip projektų atrankos metodikos, kurią reikia priimti pagal daugiametę darbo programą, elementas.

Lėšų skyrimas biologinės įvairovės apsaugai užjūrio šalyse ir teritorijose

Europos Komisija daug dėmesio skiria užjūrio šalių ir teritorijų aplinkos ir biologinės įvairovės apsaugai. Tai patvirtina Užjūrio asociacijos sprendimo pasiūlymas, kuriame šie sektoriai įtraukiami į sričių, kuriose Europos Sąjunga ir UŠT bendradarbiauja, sąrašą, ir nurodoma įvairi šių sričių veikla, kuriai galėtų būti skiriamas Europos Sąjungos finansavimas.

Parengiamoji veikla BEST buvo sėkminga iniciatyva, kuria užjūrio šalyse ir teritorijose pasiekta apčiuopiamų rezultatų biologinės įvairovės ir ekosistemų srityse. Kadangi BEST įgyvendinimas artėja prie pabaigos, Europos Komisija ketina tęsti veiklą pasitelkusi naujas priemones, būtent vystomojo bendradarbiavimo priemonės visuotinių viešųjų gėrybių ir uždavinių programą.

Šią konkrečią galimybę skirti lėšų biologinės įvairovės apsaugai užjūrio šalyse ir teritorijose papildys galimybės, numatytos 2014–2020 m. programos LIFE 6 straipsnyje.